

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ

CASA TRADIȚIONALĂ – PATRIMONIUL CULTURAL

CZU:398.34

<https://doi.org/10.52603/rec.2024.35.20>

Biblioteca „Hristo Botev” are plăcerea de a-și îmbogăți colecția de fiecare dată cu o nouă carte în domeniul etnografiei și istoriei locale a bulgarilor din Republica Moldova. Fiecare publicație este un adaos la tot materialul acumulat anterior și, ca o piesă necesară a unui puzzle, formează o imagine a vieții migranților bulgari forțați să caute o nouă patrie cu condiții de viață mai favorabile în stepa Bugeacului.

De-a lungul anilor, familiile descendenților bulgarilor s-au mărit, oamenii au lucrat pământul, au păstorit animale, au practicat meșteșuguri și, bineînțeles, au construit case unice, originale, care amintesc prin aspectul și decorarea lor de casa strămoșească din Bulgaria, o casă în care prevalează spiritul, tradițiile și limba maternă.

La 16 martie 2024, în cadrul Clubului „Българско огнище” (Vatra bulgărească) a avut loc prezentarea cărții *Omul în casă – casa în viața omului: Casa tradițională a bulgarilor din Republica Moldova ca parte a patrimoniului cultural*, de Marina Miron, doctor în științe istorice, recenzenti științifici: dr. hab. în istorie Nicolai Cervencov și dr. hab. în istorie Ivan Duminica, redactor științific - dr. în istorie Diana Nicoglo.

Autoarea cărții, Marina Miron, este manager de proiect în cadrul Asociației pentru Dezvoltarea Turismului în Moldova și lector la Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, autor și coautor al mai multor cărți, articole științifice și studii privind dezvoltarea destinațiilor turistice, ghiduri turistice, materiale de instruire.

Cartea cuprinde patru capitole: *Studiul Etnografic al casei tradiționale a bulgarilor (istoriografia problemei); Transformarea practicilor tradiționale de construcție a casei la bulgari; Credințele, obiceiurile și practicile legate de casă la bulgari; Patrimonializarea casei tradiționale a bulgarilor*. Volumul este bogat ilustrat, reflectă viața comunităților bulgare care s-au dezvoltat pe teritoriul Basarabiei, prezintă simbolurile, arhitectura casei bulgărești moderne păstrate aici în Republica Moldova, accentuând obiceiurile și ritualurile asociate casei ca element de patrimoniu imaterial.

Moderatorul evenimentului, dr. hab. Ivan Duminica, a prezentat cartea ca fiind o perlă a istoriografiei bulgare, subliniind munca enormă de cercetare depusă pentru publicarea acestui volum, menționând că este un subiect complex și nu oricine

are răbdarea să-l descopere, dar doamna Marina Miron a reușit acest lucru.

Recenzentul a remarcat că lucrarea umple golul existent în istoriografia națională cu privire la casa tradițională a bulgarilor din Republica Moldova, reflectând evoluția multifacetată a acesteia în timp și spațiu. Prin prisma locuinței, autoarea a reușit să redea relația și influența bulgarilor și a altor grupuri etnice.

Pentru prima dată în știința noastră, geneza locuinței bulgare este investigată pe o perioadă istorică extinsă. Cunoașterea limbilor bulgară, română și rusă de către autoare au contribuit la abordarea multilaterală a subiectului.

Nicolai Cervencov, hab. dr. în istorie, a vorbit online din Bulgaria despre structura cărții, menționând că este bine gândită, și a prezentat în detaliu capitolul privind patrimoniul casei tradiționale bulgare, descriind numeroasele deplasări ale autoarei în satele și orașele din sudul Moldovei pentru selectarea materialului etnografic. În cadrul volumului, Marina Miron prezintă diferite tipuri de case și compară casele tradiționale bulgare din Moldova și Bulgaria, identificând schimbările în construcția lor după stabilirea bulgarilor în spațiul Pruto-Nistrean și analizând cu atenție ornamente, obiecte și piese de mobilier. Nicolai Cervencov a remarcat vocația de cercetătoare a doamnei M. Miron, care și-a susținut cu succes teza de doctorat în științe istorice.

Dr. Diana Nicoglo, redactor științific al volumului, a remarcat limbajul academic, considerând lucrarea foarte reușită și foarte apreciată. Ea a mai menționat că Marina Miron a realizat un studiu interdisciplinar, un ghid de bune practici în conservarea patrimoniului, promovarea tezaurului lăsat nouă drept moștenire, păstrându-l vederea transiterii urmașilor noștri.

Dr. Marina Miron ne-a spus povestea din spatele creării acestei cărți. Ea ne-a relatat că lucrarea pe care a scris-o a fost inspirată din materialele din teza sa de doctorat, a povestit cum a discutat cu bătrânii satului, cei care sunt memoria vie a localității, cu oamenii din locurile în care trăiau bulgari despre construcția de case, arhitectura, amenajarea mobilierului, căci unele lucruri simbolizează ceva și își au locul lor în casă.

Și-au exprimat părerile despre carte și colegii care i-au fost alături: dr. hab. Liliana Condraticova,

dr. hab. Aliona Grati, dr. Mihai Onoi, dr. Viorel Miron, Elena Telembici, șefa bibliotecii „Hristo Botev” Angela Olărescu și alții.

Aceste numeroase practici, acum pierdute, au fost documentate prin cercetări pe teren pe parcursul mai multor ani. Editarea cărții a necesitat un deosebit efort și multă muncă din partea autoarei. În cele din urmă, ea a mulțumit familiei sale pentru sprijinul acordat pe tot parcursul redactării și publicării monografiei.

E știut faptul că în viața fiecărui om *casa* are un rol important – este un loc de trai, aici se nasc copii, vine timpul când generația mai în vârstă părăsește casa, iar pereții păstrează amintiri despre momentele de bucurie și tristețe ale celor care au viețuit aici. *Casa* este un adevărat simbol spiritual al familiei.

Invitații prezenți la eveniment au remarcat importanța temei casei părintești, precum și dorința de a vedea această publicație în limba bulgară, pentru a familiariza nu numai lumea academică din Bulgaria, ci și întreaga comunitate a bulgarilor din Moldova cu specificul casei tradiționale bulgare. Astfel, Dr. Marina Miron a primit o nouă sarcină - să traducă cartea publicată în limba bulgară.

Lansarea monografiei *Omul în casă – casa în viața omului*, autor Marina Miron, la Biblioteca „Hristo Botev” a fost o adevărată sărbătoare pentru cercetători și specialiști din diverse domenii, care au participat la eveniment.

Angela OLĂRESCU,
directorul Bibliotecii „Hristo Botev”

